

Інформація щодо забезпечення вільного доступу до даних
Українського гідрометеорологічного центру ДСНС України
про якість атмосферного повітря

Відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 827, ДСНС є одним із суб'єктів моніторингу атмосферного повітря та веде спостереження за рівнями забруднювальних речовин в атмосферному повітрі, показниками та складовими атмосферних опадів на мережі спостережень національної гідрометеорологічної служби. Функції з безпосереднього здійснення моніторингу стану забруднення атмосферного повітря покладено на гідрометеорологічні організації, що належать до сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій та безпосередньо підпорядковуються Українському гідрометеорологічному центру ДСНС України (далі – УкрГМЦ).

Відповідно до пункту 1 статті 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» інформація про рівні забруднення атмосферного повітря, отримана на мережі спостережень гідрометеорологічної служби, оприлюднюється на офіційному веб-сайті УкрГМЦ (www.meteo.gov.ua).

Інформація містить відомості про вміст забруднювальних речовин в атмосферному повітрі 34 міст України (до повномасштабного вторгнення РФ – 39 міст) у розрізі середньомісячних концентрацій та максимальних разових концентрацій основних домішок із зазначенням індексу забруднення атмосфери для кожного міста. Наразі, інформація про рівень забруднення атмосферного повітря оновлюється на цьому веб-сайті один раз на місяць. Частіше оновлення інформації на теперішній час неможливе через відсутність на мережі спостережень гідрометеорологічної служби автоматизованих пунктів спостережень за станом забруднення атмосферного повітря.

Згідно з наказом ДСНС № НС-398 від 11.05.2023 «Про надання оперативної і режимної інформації про забруднення навколишнього природного середовища» дані спостережень за забрудненням атмосферного повітря (попередньо оброблені за допомогою програми АРМ «Аерохімія») надходять від лабораторно-аналітичних підрозділів гідрометеорологічної служби до Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського (далі – ЦГО) щомісяця, до 10 числа місяця, наступного за звітним, та потребують, зважаючи на вкрай застаріле обладнання, що використовується на пунктах спостережень за забрудненням атмосферного повітря, обов'язкової перевірки.

Також, відповідно до пункту 1 додатку 3 постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1102 «Деякі питання надання платних послуг підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій» визначено

перелік інформаційних послуг загального користування, що надаються органам державної влади, органам місцевого самоврядування і населенню (через засоби масової інформації) безоплатно, зокрема, надання узагальненої інформації про стан забруднення атмосферного повітря в містах, у яких проводяться стаціонарні спостереження; надання узагальненої інформації про стан забруднення навколишнього природного середовища на території України за півріччя та за звітний рік.

Відповідно до додатку до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних (далі – Положення про набори даних), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835, УкрГМЦ є розпорядником набору даних «Щоденні та щомісячні спостереження за забрудненням атмосферного повітря».

УкрГМЦ звернувся до Міністерства цифрової трансформації України із Заявою про реєстрацію на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Відділом розвитку відкритих даних Міністерства цифрової трансформації України особу, відповідальну за оприлюднення інформації УкрГМЦ, 24.04.2024 електронною поштою було проінформовано про реєстрацію УкрГМЦ на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних в якості розпорядника наборів відкритих даних.

Також, УкрГМЦ та ЦГО проводиться відповідна робота стосовно приведення інформації, отриманої з мережі моніторингу гідрометеорологічної служби, до необхідних форматів даних з метою її оприлюднення не лише на Єдиному державному порталі відкритих даних, а й на Єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема», держателем якої є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів, та її функціональних модулів.

Зазначена робота триває в рамках технічних, технологічних та кадрових можливостей УкрГМЦ та ЦГО. Вже завантажені на Єдиний державний веб-портал відкритих даних набори даних станом на 01.05.2024 проходять перевірку (модерацію) уповноваженою особою Мінцифри щодо відповідності вимогам, визначеним у Положенні про набори даних.

Щодо необхідності «публікації необроблених даних з показниками якості атмосферного повітря з постів спостереження гідрометеорологічних організацій та вжиття заходів для публікації таких даних у вигляді сирих даних», то відповідно до статті 14 Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядник інформації зобов'язаний надавати та оприлюднювати достовірну, точну та повну інформацію, а також, у разі потреби, перевіряти правильність та об'єктивність наданої інформації і оновлювати оприлюднену інформацію.
